

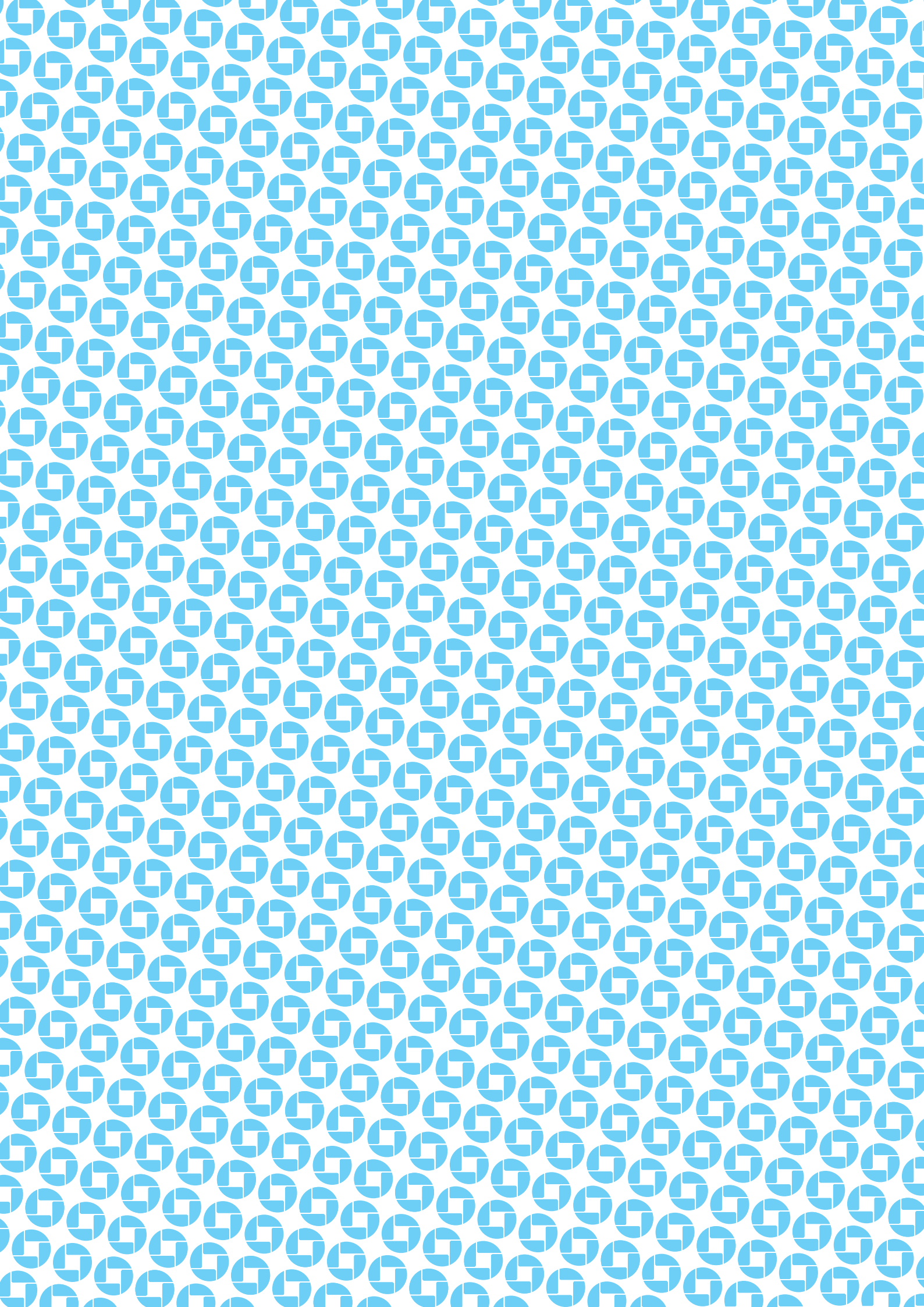

FRSE

W

OBIEKTYWIE

FOTOREPORTAŻE 2013

4 –

**POCZUJ MUZYKĘ I PRZEŁAM
BARIERY**
MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU

6 –

**KOSMICZNY
COMENIUS
IN ORBIT
WITH EUROPE
COMENIUS**

8 –

**ŚWIĘTO INTEGRACJI
UNII EUROPEJSKIEJ
W PŁOCKU**
COMENIUS

– 10

**LUBLIN INSPIRUJE
STUDENTÓW ERASMUSA
DO NAUKI POLSKIEGO**
ERASMUS

– 12

NAUKA DOOKOŁA NAS
ETWINNING

14 –

EKO SENIOR
GRUNDTVIG

– 16

**SENIORZY ZA PAN BRAT
Z SOCIAL MEDIA,
CZYLI SENIORWEB**
GRUNDTVIG

18 –

**WORK OF ART, CZYLI
E-LEARNING DLA
MUZEALNIKÓW**
LEONARDO DA VINCI

– 20

**BUILD YOUR
ENGLISH**
LEONARDO
DA VINCI

– 22

**EURO CALLS
CZYLI BLIŻEJ
EUROPARAMENTU**
MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU

24 –

**SZCZECIŃSKIE REGATY SPOSOBEM
NA PROMOCJĘ WOLONTARIATU
EUROPEJSKIEGO**
MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU

26 –

**WZAJEMNE POZNANIE
– WSPÓLNE BUDOWANIE
POLSKO-LITEWSKI FUNDUSZ
WYMIANY MŁODZIEŻY**

28 –

**GRUNDTVIG
ODKRYWA
ŚWIAT MAŁO
ZNANY**
GRUNDTVIG

POCZUJ MUZY- KĘ I PRZEŁAM BARIERY

**Cztery dni i 24 muzycznych pasjonatów z wyda-
wałoby się zwaśnionych krajów wystarczyło, aby
wspólnymi siłami stworzyć przedstawienie poka-
zujące, że muzyka pozwala przekraczać granice i to
nie tylko te kulturowe.**

Pomysłodawcami projektu *Feel the music*, w którym
wzięło udział 24 młodych ludzi z Litwy i Polski, w tym
jedna osoba niewidoma, byli Justyna Filinowicz oraz
Łukasz Kiełczewski z Fundacji Pomocy Niewidomym.
Fundacja działa od 1992 r. i zajmuje się szeroko pojętą
rehabilitacją społeczną i zawodową osób niewidomych
oraz słabowidzących, a od kilku lat dzięki możliwości
korzystania z funduszy europejskich, w tym między
innymi z funduszy programu „Młodzież w działaniu”,

rozszerzyła swoją działalność o wymianę doświadczeń
pomiędzy europejskimi organizacjami.

– Naszym celem jest niwelować istniejące bariery.
– powiedziała Justyna Filinowicz, odpowiedzialna
za kwestie artystyczne. – Muzyka łagodzi obyczaje,
a wspólna pasja jednoczy, dlatego zdecydowaliśmy
się zrealizować ten projekt – dodała.

W ramach 4-dniowych warsztatów uczestnicy
nie tylko mieli okazję stawić czoło funkcjonującym
stereotypom, ale także przełamać barierę językową
i kulturową. W ramach programu wymiany młodzi
ludzie biorący udział w projekcie mieli między inny-
mi okazję przećwiczyć swoje zdolności wokально-mu-

Podczas takich wymian jak ta, gdzie spotykają się młodzi ludzie, których łączy wspólna pasja, nie odczuwamy istniejących barier kulturowych. No może poza różnicami językowymi, ale dzięki takim projektom mamy szansę jeszcze lepiej się poznać i podszkolić język, a wtedy wszelkie bariery znikają i lepszy świat stoi przed nami otworem.
ESTERA, uczestniczka zorganizowanego przez Fundację Pomocy Niewidomym projektu *Feel the music*

zyczne pod czujnym okiem trenera Przemysława Zalewskiego. – Na co dzień jestem nie tylko muzykiem, ale przede wszystkim nauczycielem, dlatego bardzo chętnie przyjąłem zaproszenie do udziału w projekcie. Warsztaty odbywały się w języku angielskim, więc przez pierwsze dwa dni trudno było mi nawet powiedzieć, który z uczestników pochodzi, z jakiego kraju – odpowiedział Przemek Zalewski, polski pianista, akompaniator, członek zespołu SaxAndSix i nauczyciel muzyki, zapytany o to, czy dostrzega jakiegokolwiek bariery między zgromadzoną młodzieżą.

Głównym efektem przedsięwzięcia był zorganizowany w Miejskim Domu Kultury w Ustroniu koncert, na który zaproszono społeczność lokalną. – Jako

koordynatorzy projektu chcieliśmy, aby scenariusz występu był efektem wspólnej pracy całej grupy. Utwory muzyczne dobieraliśmy pod kątem wartości kulturowych, ale także uwzględniając preferencje muzyczne uczestników. Oczywiście warunkiem było, aby wybrane kompozycje w kwestiach merytorycznych wpisywały się w ogólne przesłanie koncertu – podsumowała Justyna Filinowicz. – Dzięki takim projektom jak ten młode pokolenie staje się bardziej otwarte, co powoduje, że zanikają granice nie tylko te kulturowe, ale także społeczne – dodał Przemek Zalewski.

KOSMICZNY COMENIUS

IN ORBIT WITH EUROPE

Dziewięć grup młodzieży gimnazjalnej z Grudziądza i okolic zebrało się w tamtejszym planetarium, aby wspólnie z nauczycielami za pomocą projektora planetarnego i teleskopów PiOA zbadać kosmos.

W wydarzeniu odbywającym się w ramach projektu *In Orbit with Europe* wzięło udział około 350 osób. Przybyli goście mieli okazję zobaczyć gwiazdy nieba północnego i południowego oraz dowiedzieć się, jakie mechanizmy rządzą ruchem ciał niebieskich. Następnie została wyświetlona symulacja podróży w czasoprzestrzeni z Ziemi do krańców Wszechświata. W symulacji użyto autentycznych obserwacji nieba, które są podstawą współczesnej wiedzy o kosmosie.

Obserwacje były możliwe dzięki współpracy z prof. Lechem Mankiewiczem z Centrum Fizyki Teoretycznej PAN, który koordynuje wykorzystanie tych teleskopów w Polsce. Pod kopułą obserwatorium były prowadzone także pokazy fotosfery Słońca, dokonane metodą projekcji (eliminującej ryzyko uszkodzenia wzroku), które dały możliwość obserwacji dwóch dużych plam oraz licznych pochodni słonecznych.

Zajęcia prowadzili nauczyciele oraz młodzież z Zespołu Szkół Technicznych w Grudziądzu (ZST), w którym mieści się Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika (PiOA). – Projekt *In Orbit with Europe* polega głównie na badaniu asteroid. Uczniowie z sześciu szkół w pięciu krajach biorących

Udział w programie sprzyja poznawaniu kultur innych krajów oraz pomaga w integracji europejskiej.

SEBASTIAN SOBERSKI, koordynator projektu

udział w projekcie (Francja, Irlandia, Polska, Portugalia, Wielka Brytania) wspólnie prowadzą obserwacje nieba za pomocą profesjonalnego sprzętu – wyjaśniał Sebastian Soberski, koordynator przedsięwzięcia.

– Projekt zajmuje się popularyzacją szeroko pojętej astronomii. Pogłębia wiedzę uczniów o kosmosie, daje młodzieży możliwość dzielenia się tą wiedzą oraz prezentowania jej na sesjach popularyzatorskich dla szerokiego grona odbiorców – dodał.

Podczas finansowanego w ramach programu Comenius działania uczniowie zaangażowani w jego realizację pokazali młodszemu kolegom jak za pomocą Internetu sterować teleskopami między innymi w Ironwood North Observatory w Arizonie. – W projekcie biorę

udział od marca 2013 r. Bardzo zaintrygowała mnie wizja poznania wielu osób z kilku krajów UE. Przedsięwzięcie to daje mi możliwość spotkania się i wymienienia doświadczeń z innymi ludźmi oraz oczywiście podszlifowania języków obcych. Największą atrakcją było zwiedzenie innych krajów oraz poznanie nowych przyjaciół, z którymi cały czas mam kontakt – powiedział Damian Leśkiewicz, uczeń Zespołu Szkół Technicznych.

ŚWIĘTO INTEGRACJI UNII EUROPEJSKIEJ W PŁOCKU

XV Piknik Europejski w Płocku był doskonałą okazją do prezentacji i promocji Asystentury Comeniusa, akcji mającej na celu umożliwienie przyszłym nauczycielom nabywania pierwszych doświadczeń pedagogicznych w szkołach europejskich. 11 maja 2013 r., w ramach Pikniku Europejskiego, ulicami miasta przemaszerował barwny korowód uczniów, którzy pod opieką swoich nauczycieli przygotowali transparenty i przebrania. Motywem przewodnim była promocja wybranego kraju europejskiego. Wśród maszerujących znalazła się m.in. kilkudziesięcioosobowa grupa ze Szkoły Podstawowej nr 18 im. Jana Zygmunta Jakubowskiego w Płocku promująca Chorację. Wybór tego właśnie kraju nie był przypadkowy, bowiem koordynatorką projektu była będąca w trakcie wymiany programu Asystentura Comeniusa Jelena Simic.

Jelena rozpoczęła także realizację projektu eTwinning pod tytułem *Get to know our city, get to know us*. W projekcie uczestniczą dzieci z klas IV oraz V. Jego założeniem jest dostrzeżenie walorów własnego miasta. Te wszystkie działania nie tylko mają za zadanie wymianę informacji między partnerskimi szkołami, ale również doskonalenie umiejętności receptywnych i produktywnych, a w szczególności komunikacji w języku angielskim, niezbędnej w dzisiejszych czasach.

– Programami realizowanymi przez FRSE interesowaliśmy się jako szkoła już od kilku lat. Rozpoczęliśmy poszukiwania wśród projektów, aby stworzyć swoim uczniom możliwość obcowania z innymi kulturami, językami, tradycjami. Wielu naszych uczniów pochodzi z biednych

Dzięki udziałowi w programie Asystentura Comeniusa nasi uczniowie mają szansę: nauczyć się tolerancji wobec innych kultur, większej swobody w używaniu języka obcego, dyscypliny, pogody ducha oraz organizowania działań. Dla nas, nauczycieli jest to również bezcenne doświadczenie i ważny punkt dotyczący pedagogiki porównawczej.

MAGDALENA REGULIŃSKA, koordynatorka projektu

rodzin i nigdy prawdopodobnie nie będą mieli możliwości kontaktu z obcokrajowcami. To też stanowiło impuls, aby wziąć udział w tym programie – powiedziała Magdalena Regulińska.

Do obowiązków Jeleny, oprócz prowadzenia zajęć, należy prowadzenie kółka kultury chorwackiej, udział w pracach jury konkursu *Pięknego czytania po angielsku* oraz *Konkursu piosenki angielskiej*, udział w konferencji metodycznej dla wykładowców oraz studentów PWSZ w roli osoby prowadzącej warsztaty. Była także koordynatorką przygotowań do Pikniku Europejskiego.

Asystentura jest na bieżąco oceniana i monitorowana przez cotygodniowe spotkania, podczas których oma-

wiane są zrealizowane zadania. Ma to na celu podnieść jej efektywność. W zależności od potrzeb dodatkowo odbywa się monitoring prowadzonych zajęć oraz zadań.

– Bardzo cieszę się, że to Płock mnie wybrał – podkreślała Jelenia. – Bardzo doceniam, że tu jestem. Nie tylko z uwagi na wspaniałe przyjęcie, ale przede wszystkim z racji możliwości aktywności na wielu polach, nie tylko poprzez nauczanie, ale także organizację wydarzeń, udział w konferencjach itd. Mam wrażenie, że dla młodego nauczyciela, jakim obecnie jestem, to jedyna taka szansa w życiu – dodała.

LUBLIN INSPIRUJE

STUDENTÓW ERASMUSA DO NAUKI POLSKIEGO

Zainteresowanie zagranicznych studentów Erasmusu Polską wzrasta z roku na rok. Wychodząc naprzeciw ich potrzebom, Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS po raz kolejny zorganizowało Intensywny Kurs Języka Polskiego (EILC). W tym roku wzięło w nim udział 46 studentów z 11 krajów (Turcji, Hiszpanii, Francji, Niemiec, Czech, Włoch, Estonii, Słowacji, Słowenii, Szwecji i Portugalii). W dniach 1-28 września 2013 r. w Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie odbyła się ósma edycja Intensywnych Kursów Języka Polskiego dla studentów programu Erasmus – EILC 2013.

– O tym, żeby przyjechać do Lublina myślałem już znacznie wcześniej. Los jednak sprawił, że dostałem się na stu-

dia na Uniwersytecie Jagiellońskim. Postanowiłem jednak nie odpuszczać i wiedząc o możliwości udziału w EILC w Lublinie, postanowiłem spróbować – powiedział przyszły student psychologii ze Słowacji Jakub Tuzinsky.

Program kursu obejmował lektorat z języka polskiego (80 godzin), wykłady z historii Polski i kultury polskiej oraz liczne imprezy kulturalno-turystyczne, a wykłady prowadzone były dla wszystkich studentów jednocześnie w języku angielskim. – Mając długoletnie doświadczenia w tego typu formach edukacyjnych, po raz kolejny przygotowaliśmy atrakcyjny merytorycznie program. 4-godzinne obowiązkowe lektoraty z języka polskiego traktowaliśmy jedynie jako jeden z elementów kształcenia, który w połączeniu z całą otoczką kulturową po-

Mimo powszechnej znajomości języka angielskiego studenci przybywający z innych krajów Unii Europejskiej na studia do Polski czują się nieco wyobcowani i nie mam tu na myśli jedynie problemów językowych. Moich studentów zaskakiwał chociażby fakt, że w Polsce na egzaminy przychodzi się w eleganckim stroju. Dlatego tak ważną rolę pełni EILC.

DR ANNA DUNIN-DUDKOWSKA, koordynatorka projektu

zwołał uczestnikom lepiej poznać i zrozumieć nasz język i kraj – powiedział prof. dr hab. Jan Mazur.

Program kulturalno-turystyczny kursu obejmował: zwiedzanie miasteczka akademickiego, centrum Lublina i Starego Miasta, wycieczki do Kozłówki, Kazimierza, Sandomierza, Zamościa i Zwierzyńca, koncert Zespołu Tańca Ludowego UMCS i koncerty w Kościele Św. Rodziny oraz w Filharmonii Lubelskiej, zwiedzanie muzeum na terenie byłego obozu koncentracyjnego na Majdanku, a także wizytę w Muzeum Wsi Lubelskiej i Ogrodzie Botanicznym UMCS. Studenci uczestniczyli również w zajęciach dodatkowych, obejmujących kulturę żywego słowa (naukę piosenek, wierszy i wybranych tańców polskich) oraz ćwiczenia fonetyczne.

Ważnym elementem programu były warsztaty teatralne i prezentacje 10 filmów polskich, poprzedzone prelekcją na temat ich kontekstu historycznego, literackiego i artystycznego.

– Warsztaty oceniam bardzo pozytywnie i cieszę się, że miałem okazję spędzić tu cały miesiąc. Chociaż na studia wracam do Poznania, jestem przekonany, że wiedza i doświadczenia tutaj zdobyte zaprocentują w przyszłości. Ze swojej strony będę promował nie tylko Polskę, ale również miasto, które nie bez powodu nazywane jest miastem inspiracji – podsumował Hakan Yildizhan z Turcji.

NAUKA DOKOŁA NAS

Jak upuścić jajko, żeby się nie stłukło, mając do dyspozycji: słomkę, kartkę papieru, sznurek i balonik? Niemożliwe? Skąd, wystarczy pomysł i znajomość podstawowych praw fizyki!

Swoją kreatywność podczas seminarium kontaktowego eTwinning w Warszawie sprawdzali nauczyciele z dziewięciu państw Unii Europejskiej. eTwinning to program, dzięki któremu szkoły w całej Europie współpracują ze sobą przy użyciu nowoczesnych technologii komunikacyjnych.

Warszawskie seminarium to nie tylko zajęcia w Centrum Nauki Kopernik. Uczestnicy poznali narzędzia internetowe, dzięki którym będą mogli tworzyć wir-

tualne klasy międzynarodowe i laboratoria, a wyniki swoich prac będą mogli prezentować na specjalnej platformie. Narzędzia te wykorzystują potem w pracy z uczniami, dla których nauka z użyciem nowych technologii i współpraca z młodzieżą z innych państw jest wybawieniem od wkuwania definicji i wzorów.

– Chcemy odejść od szkolnego stereotypu, w myśl którego matematyka czy chemia to przedmioty niezrozumiałe, które nam się w życiu do niczego nie przydają – z entuzjazmem komentowała zajęcia Małgorzata Pawlik-Podgórska, nauczycielka fizyki z Miejskiego Zespołu Szkół w Czeladzi. – Młodzież musi wiedzieć, że otaczający ją świat jest pełen reakcji chemicznych i zależności fizyczno-przyrodniczych – dodała.

Nauczyciele przedmiotów ścisłych i przyrodniczych dziś sami wcielają się w rolę uczniów na zajęciach w Centrum Nauki Kopernik. Zależy nam na wyzwoleniu ich pomysłowości. Chodzi o to, żeby w swoich krajach i szkołach uczyli zasad fizyki czy chemii, pokazując ich zastosowanie w codziennym życiu.
GRACJANA SAMSON-WIĘCKOWSKA, koordynatorka seminarium

– Od uczestników seminarium wymagaliśmy: znajomości języka angielskiego w stopniu min. komunikatywnym, rejestracji w programie eTwinning, gotowości do podjęcia współpracy z partnerami z zagranicy, założenia oraz realizacji projektu eTwinning, a także promowania programu w swoich szkołach – wyjaśniała Gracjana Więckowska.

Na pytanie, jak polskie szkoły wypadają na tle placówek z innych państw UE uczestnicy zgodnie odpowiadali: fantastycznie.

– Polscy nauczyciele są świetnie przygotowani do realizacji tego typu projektów. Co więcej, nie ma w nich żadnego lęku przed nowymi technologiami czy pracą

w języku obcym – powiedziała ambasadorka eTwinning Jolanta Krzywnowicka, nauczycielka matematyki w gimnazjum w Psarach.

Dzięki takim spotkaniom już niedługo podczas lekcji wykorzystywane będą: olej, mąka, woda, sól, których zastosowanie pozwoli w prosty i przystępny sposób wyjaśniać skomplikowane zasady chemiczne, a język regułek i wzorów przekładany będzie na zwykłe składniki kuchenne.

EKO SENIOR

Projekt połączył dwie organizacje działające na rzecz środowiska: Społeczny Instytut Ekologiczny z Polski i Ekologiczny Ruch Patras z Grecji. Przedstawiciele każdej z nich spędzili trzy tygodnie w kraju partnerskim, gdzie przyglądali się, jak sprawnie i świadomie kreować działania służące otaczającej nas przyrodzie. Przyglądali się to jednak za mało powiedziane. Seniorzy aktywnie włączyli się w prace obu organizacji. Polacy pomagali w greckim mieście Patras w przygotowaniu i przeprowadzeniu dużej imprezy proekologicznej z okazji Dnia Środowiska.

– Braliśmy także udział w kampanii promującej segregowanie śmieci – opowiadała wiceprezesa Społecznego Instytutu Ekologicznego Elżbieta Lenarczyk-Prwiezien-

cew. – Okazało się, ku naszemu zdumieniu, że nie ma tam świadomości tego, jak nieodpowiedzialna gospodarka odpadami kolosalnie zagraża środowisku – wspominała.

Z kolei greccy wolontariusze urządzili w Helenowie (miejscowość ok. 40 km od Warszawy) piękny ogród dla dzieci niepełnosprawnych z tamtejszego Centrum Rehabilitacji, Edukacji i Opieki. Zajmowali się również porządkowaniem zieleni w warszawskim Ogrodzie Botanicznym.

– Mieliliśmy okazję podejrzeć, jak zarządza się w Polsce terenami zielonymi i muszę przyznać, że jesteśmy pod wrażeniem – powiedział Giorgios, jeden z uczestników projektu.

Projekt Ecosynergy 50 + for Urban Environment doprowadził do powstania sieci współpracy wśród seniorów i synergii ich wiedzy w codziennej praktyce związanej z ochroną środowiska i edukacją ekologiczną. Każdy z 12 seniorów – uczestników projektu spędził trzy tygodnie w organizacji partnera i pracował na jego rzecz, wykonując różne działania, które łączył wspólny mianownik: musiały być proekologiczne.
ELŻBIETA LENARCZYK-PRIEWIEZIENECW,
 wiceprezesa Społecznego Instytutu Ekologicznego

– Zaraz po powrocie chcemy się spotkać z władzami naszego miasta – Patras, żeby opowiedzieć im, jak wyglądają nasze parki, skwery i ścieżki rowerowe – dodała Magda, działaczka Ekologicznego Ruchu Patras.

Poza aktywnościami typowo ekologicznymi uczestnicy projektu mieli okazję wzajemnie poznać swoje kultury, kuchnię, obyczajowość i codzienne życie.

– Specyfika tych wspólnych działań pozwoliła nam się poczuć jakbyśmy byli mieszkańcami Warszawy, a nie turystami czy gośćmi – podkreślał Anastasios. – Niektórzy z nas zamierzają wrócić tutaj ze swoimi rodzinami, żeby móc im pokazać wszystkie atrakcje, niekoniecznie te typowo turystyczne - zapowiedział.

Taki właśnie był cel projektu. Słowo synergia nie zostało w nim użyte przypadkowo. Zbiegło się tu skojarzenie wiedzy, energii, pomysłów i wspólnych działań. Zbiegło się z korzyścią dla ludzi i dla środowiska.

SENIORZY ZA PAN BRAT Z SOCIAL MEDIA CZYLI SENIORWEB

Katowicka Fundacja Infinitum przekonała europejskich seniorów, że komputerów i nowych mediów nie należy się bać! Celem zorganizowanego w Katowicach warsztatu dla osób dorosłych 50+ było rozwijanie umiejętności interpersonalnych przez pracę na portalach społecznościowych. W zajęciach wzięło udział 11 osób z ośmiu krajów europejskich. Wśród nich znaleźli się między innymi: emerytowani nauczyciele języka angielskiego, nauczyciel akademicki, inżynier, lekarz, jak również gospodyni domowa. Najstarszą uczestniczką była 88-letnia Włoszka, która do Polski przyjechała z 87-letnią przyjaciółką.

– Udział w warsztatach dał mi szansę nie tylko na zdobycie wiedzy, ale także porównanie moich umiejęt-

ności ze sprawnościami mieszkańców innych regionów Europy. To bardzo cenne doświadczenie – podkreślił 71-letni Aleksejs Milovskis (Łotwa).

Warsztaty prowadziło trzech trenerów. Tatjana Melehova, trener Consulting Company „Valda”, zajęła się podnoszeniem motywacji w korzystaniu z Internetu oraz treningiem interpersonalnym w zakresie komunikacji. – Bardzo się cieszę, że miałam możliwość poprowadzić tę część zajęć. Trafiła nam się wspaniała grupa, ale też bardzo zróżnicowana. Różnica wiekowa między najmłodszym a najstarszym uczestnikiem to prawie 40 lat. Podczas warsztatów przeprowadziliśmy z seniorami dyskusję na temat tego, co powstrzymuje ich przed

Pomysł na projekt narodził się w ubiegłym roku, który został ustanowiony przez Komisję Europejską jako Rok solidarności międzypokoleniowej i aktywności osób starszych. Obserwując naszych uczestników z poprzednich projektów, zauważyliśmy jak dużo problemu sprawia im komunikacja przez Internet, a nie ukrywamy – jest to dzisiaj najszybszy i najwygodniejszy sposób komunikowania się. Dlatego postanowiliśmy zrealizować projekt, który pomoże im podnieść kompetencje w tym zakresie.

KINGA WESOŁOWSKA, koordynatorka projektu

korzystaniem z komputera i social mediów. Odpowiedź była jedna – strach. Dla jednych to lęk przed brakiem zrozumienia, dla innych obawa przed „utrata twarzą” przed grupą, jeszcze inni po prostu boją się, że mogą coś zepsuć. Udało nam się to przezwyciężyć. I jestem z tego bardzo zadowolona – podsumowała trenerka Tatjana.

– Na co dzień mieszkam w Dublinie, gdzie brałam udział w kursie komputerowym. Moja nauczycielka podpowiedziała mi, bym zgłosiła się na warsztaty organizowane w Polsce i pomogła wypełnić potrzebne dokumenty. Nauczyłam się korzystać ze Skype'a, a przede wszystkim dzięki cierpliwości naszych trenerów przezwyciężyłam swój strach. Teraz

wiem, że mogę korzystać z Internetu bez obawy, że coś zepsuję – powiedziała 70-letnia Una Fitzsimons (Irlandia).

– Cieszę się, że wzięłam udział w warsztatach także z innego powodu. Grupa ludzi, którą tu spotkałam była niezwykła. Mam nadzieję, że z wieloma osobami będę mogła nadal utrzymywać kontakt za pomocą Internetu, w końcu tego się tutaj nauczyliśmy – dodała.

WORK OF ART

CZYLI E-LEARNING DLA MUZEALNIKÓW

Podniesienie kompetencji językowych pracowników muzeów europejskich to główne założenie projektu *Work of Art*, międzynarodowej akcji realizowanej w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”, a dokładniej w ramach Projektów Partnerskich programu Leonardo da Vinci.

How much is the ticket? Where is the toilet? Can I take a photo? – to tylko podstawowe pytania, z którymi codziennie muszą się zmierzyć pracownicy zespołu obsługi zwiedzających muzeów na całym świecie. Niestety, jak pokazuje rzeczywistość, w niektórych krajach odpowiedź na nie nadal stanowi nie lada problem, a nieznanomość języka obcego wśród pracowników jest dość czę-

stym zjawiskiem. Taka sytuacja obniża poziom obsługi danej placówki i zwyczajnie jest niekomfortowa zarówno dla zwiedzających, jak i samego personelu muzeów. To też stało się powodem realizacji nietypowego projektu pod nazwą *Work of Art*, którego polskimi współtwórczyniami są koordynatorka Lidia Kozieł-Siudut oraz Joanna Niewidok, specjalistka ds. e-learningu z Muzeum Narodowego w Krakowie.

W ramach tego przedsięwzięcia opracowano i przeprowadzono np. warsztaty e-learningowe dla grupy 25 pracowników Muzeum Narodowego. Do współpracy zaproszono między innymi Akademię Górniczo-Hutniczą oraz British Council.

Przygotowania do projektu trwały ponad rok. Nie był to łatwy czas, ale efekty projektu oceniane są pozytywnie. Nie tylko udało się przekonać pracowników do nauki języka, ale także zapoczątkowano nowy rozdział w edukacji tej grupy zawodowej.
LIDIA KOZIEŁ-SIUDUT, koordynatorka projektu

Nawiązano również współpracę z Wisłą Kraków.
– Do promocji potrzebowaliśmy obcokrajowców. Nie chcieliśmy jednak, aby byli to anonimowi turyści, stąd powstał pomysł zaproszenia do MNK piłkarzy Wisły Kraków – opowiadała Lidia Kozieł-Siudut. Pomysł okazał się strzałem w dziesiątkę, ponieważ daje możliwość nie tylko do zmiany wizerunku sportowców, ale także samym piłkarzom przynosi wiele radości, co potwierdza ich entuzjazm. – Od momentu, kiedy dowiedzieliśmy się o możliwości wzięcia udziału w projekcie, byliśmy nim żywo zainteresowani. Jesteśmy bardzo pozytywnie nastawieni do tej inicjatywy – powiedział Marko Jovanović. – Kraków jest pięknym miastem z wieloma zabytkami. Często odwiedzają nas rodziny i znajomi z naszych krajów, mamy się czym

pochwalić, możemy pokazać wiele historycznych atrakcji stolicy Małopolski, która na czas gry w Wiśle Kraków stała się naszym domem – dodał.

Koordynatorki projektu Lidia Kozieł-Siudut oraz Joanna Niewidok zgodnie mówią, że projekt *Work of Art* to zapoczątkowanie nowego rozdziału. – Podczas realizacji projektu zauważyliśmy, nad iloma dodatkowymi elementami musimy jeszcze popracować, w tym między innymi nad stworzeniem przyjaznej platformy internetowej do nauki e-learningu. Pomysłów mamy wiele, a do współpracy zaprosiliśmy między innymi Akademię Górniczo-Hutniczą. Tak więc *Work of Art* to dla nas dopiero początek – zapowiedziały.

BUILD YOUR ENGLISH

Każdego roku powstaje wiele programów szkoleniowych do nauki języka angielskiego. Program stworzony w ramach projektu *Build Your English* jest jednak wyjątkowy. To interaktywny kurs w formie aplikacji komputerowej, którego celem jest rozwijanie umiejętności posługiwania się technicznym językiem angielskim wśród uczniów szkół budowlanych i pracowników aktywnych zawodowo w branży budowlanej.

Projekt powstał w ramach programu Leonardo da Vinci, a jego realizatorami są: Polski Związek Pracodawców Budownictwa oraz partnerzy z Węgier, Estonii, Słowenii i Wielkiej Brytanii. Idee, jakie przyświecały inicjatorom podczas jego tworzenia, to

wzrost bezpieczeństwa na budowach poprzez poprawę jakości komunikowania się ze sobą pracowników oraz zwiększenie możliwości poruszania się pracowników budowlanych po europejskim rynku pracy. Motorem napędowym był także niedostatek materiałów do nauki języka angielskiego technicznego dla sektora budownictwa. Realizatorzy postawili sobie niełatwe zadanie przekonania młodych ludzi, że warto uczyć się języka angielskiego.

Projekt *Build Your English* polega na wzmocnieniu umiejętności językowych uczniów i absolwentów techników budowlanych oraz pracowników budowlanych poprzez stworzenie aplikacji komputerowej do nauki technicznego języka angielskiego.

Uczniowie, ale też pracownicy z branży budowlanej muszą inwestować w siebie. Nauka języka jest czymś, czego nikt im nie zabierze, a zwiększy ich możliwości zawodowe.

MACIEJ SIEMIĄTKOWSKI, koordynator projektu

– Aplikacja ta pozwala na samodzielną naukę i jest skierowana głównie do osób młodych, dlatego kluczowe było opracowanie atrakcyjnego narzędzia, po które młodzi użytkownicy sami by sięgali. Niełatwo trafić do tej grupy odbiorców, musieliśmy więc dobrać sprytny sposób na przekonanie ich do tego i przekazanie im wiedzy – wyjaśniał Maciej Siemiątkowski. Dlatego kurs zawiera wiele ciekawych form przekazu i ćwiczeń, od filmików, animacji, przez dialogi i zadania na rozumienie ze słuchu. Moduły aplikacji dotyczą m.in. podstawowych elementów budowlanych, organizacji placu budowy, komunikacji i BHP.

stowaniu aplikacji w czerwcu 2013 r., potwierdzają, że program ten jest bardzo ciekawie skonstruowany, zachęca do nauki, a przede wszystkim pozwala poznać specjalistyczny język angielski, który podniesie ich kwalifikacje zawodowe i zwiększy szanse na etapie poszukiwania pracy.

Etap pilotażowy rozpoczął się w grudniu 2013 r., a ostateczna wersja aplikacji powstanie w lutym 2014 r., ale już dziś można stwierdzić, że pomysł jest bardzo trafiony, bo budzi zainteresowanie wielu placówek, także szkół wyższych.

Uczniowie Technikum Budowlanego nr 1 im. Zdzisława Mączyńskiego w Warszawie, biorący udział w te-

EURO CALLS

CZYLI BLIŻEJ EUROPARLAMENTU

Parlament Europejski w konwencji Bollywood, Komisja Europejska w formie horroru - to tylko niektóre z zadań, jakie stanęły przed grupą 24 uczestników projektu Euro Calls, mającego na celu zachęcić młodych ludzi do udziału w wyborach do Europarlamentu w 2014 roku.

Projekt *Euro Calls - Europarlament w krzywym zwierciadle* zorganizowany przez Foundation for European Studies (FEPS) przy współpracy z partnerami z Łotwy – „Club à the House” – Youth for United Europe, Czech – Tmelník o.s. oraz Turcji – KalpAnkara Youth Group, został przygotowany w celu zwiększenia świadomości europejskiej młodych ludzi. W czasie tej tygodniowej wymiany, poprzez udział w różnorodnych workshopach, 24 uczest-

ników miało okazję poznać działalność instytucji unijnych. Głównym punktem programu było przygotowanie (za pomocą telefonów komórkowych) krótkich filmików, które mają zachęcać do wzięcia udziału w wyborach do europarlamentu w maju 2014 r.

– Uczestnicy pracowali bardzo ciężko. Liczba pomysłów przerosła nasze najśmielsze oczekiwania. Ze względu na ograniczoną ilość czasu wybraliśmy te, które naszym zdaniem były możliwe do zrealizowania w dwa dni, a i tak edycja filmów zajęła uczestnikom więcej czasu, niż myśleliśmy. Zaangażowanie grupy było na tyle duże, że pracowano nad ich ukończeniem nawet w nocy z soboty na niedzielę – opowiadał koordynator projektu Piotr Dobrosz.

To było po prostu wspaniałe. Jeszcze nigdy nie miałem tyle zabawy, dyskutując i przyswajając wiedzę dotyczącą aktualnych dylematów Unii Europejskiej.

ONDREJ DOBES z Czech

– Pracowaliśmy nad filmami przez wiele godzin, ale było warto. Jesteśmy bardzo dumni z tego, co udało nam się zrobić – dodała Magdalena Kudelska, FEPS. W ramach projektu stworzono również specjalny profil na Facebooku oraz kanał YouTube, gdzie można obejrzeć przygotowane przez uczestników filmy. – Mimo że mój kraj nie jest członkiem Unii Europejskiej, udział w projekcie był dla mnie bardzo interesujący. Przede wszystkim poznałem wspaniałych przyjaciół i dowiedziałem się znacznie więcej na temat Unii Europejskiej, choć nadal jestem zaskoczony faktem, że ten rodzaj wiedzy można przekazać w tak łatwy i przystępny sposób – podsumował swój udział w wymianie Firat. Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej w ramach programu „Młodzież w działaniu”.

SZCZECIŃSKIE REGATY

SPOSOBEM NA PROMOCJĘ WOLONTARIATU EUROPEJSKIEGO

19 „tolszipowców” z pięciu krajów europejskich promowało ideę wolontariatu podczas słynnych sierpniowych regat w Szczecinie. Wszystko za sprawą projektu Stowarzyszenia POLITES. Celem działań projektowych, oprócz tego oczywistego, czyli pomocy w obsłudze regat The Tall Ships' Races, była promocja wolontariatu.

Pochodzący z Hiszpanii, Ukrainy, Niemiec, Szwecji i Francji wolontariusze, nazywani przez stowarzyszenie „tolszipowcami”, w trakcie projektu mogli podejmować różne prace wolontariackie. Zostali włączeni w bieżące działania Regionalnego Centrum Wolontariatu w Szczecinie oraz Szczecińskiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor3. Każdy mógł się

zaangażować w aktywności, które były dla niego najbardziej interesujące. Jedni skupili się na działaniach związanych z dziećmi, inni wybrali ofertę szczecińskich organizacji kulturalnych, kolejne osoby odnalazły się w promocji projektu, prowadziły bloga, stronę na Facebooku, nagrywały filmy.

– W projekcie brało udział bardzo dużo osób i każda z nich przyjechała z innym nastawieniem oraz wyobrażeniem na temat działań projektowych i wolontariatu. Naszym największym sukcesem okazało się to, że zdołaliśmy znaleźć dla każdego takie działanie, które go najbardziej interesowało. Mimo że był to projekt grupy, nie okazał się jednak masówką przypominającą kolonie, tylko był dość mocno zindywidualizowany.

Chcieliśmy pokazać i szczecinianom, i wolontariuszom z zagranicy, że wolontariat to nie tylko dość stereotypowe pomaganie ludziom i ewentualnie zwierzętom w potrzebie, ale także niezwykle szerokie spektrum działań od pracy z dziećmi, przez pracę z seniorami po organizację wydarzeń kulturalnych i sportowych.

MAŁGORZATA KOPALSKA, koordynatorka projektu

Mam nadzieję, że zachęcił uczestników do podjęcia działań wolontariackich także po powrocie do domu – podsumowała Małgorzata Kopalska.

– Dzięki wolontariuszom europejskim mamy szansę pokazać innym, jak wielką frajdę może sprawiać aktywność wolontariacka. Jednocześnie również nasi „tolszypowcy” mogli się przekonać, że wolontariat to nie tylko EVS, ale też działania lokalne – podkreśliła Kopalska. – Tall Ships' Races 2013 to w 100 proc. unikalny projekt, dzięki któremu miałem niezwykłą okazję zobaczyć, czym tak naprawdę jest wolontariat – wspominał Maksym, którego zdanie podzielał także inny wolontariusz. – To jest świetne doświadczenie. Masz szansę odkrywać nowy kraj, poznawać nowych ludzi,

zdobyć nowe umiejętności w różnych dziedzinach. Jedno jest pewne, jestem bardzo szczęśliwy, że natknąłem się na odpowiedni post na Facebooku i że postanowiłem zostać wolontariuszem. Te dwa miesiące wzbogaciły mnie o bezcenne doświadczenia – dodał Elias.

Trwający od 5 czerwca do 15 sierpnia 2013 r. projekt powstał przy współpracy z: Europäisches Integrationszentrum Rostock e.V. (Niemcy), Fundacio Catalunya Voluntaria (Hiszpania), Youth NGO Iskra (Ukraina), Projektor Ideell Forening (Szwecja) oraz Eurocircle (Francja).

WZAJEMNE POZNANIE

– WSPÓLNE BUDOWANIE

11 sierpnia 2013 r. w Wasilkowie koło Białegostoku było wesoło, tanecznie i smacznie. A wszystko dzięki młodzieży, która w Ośrodku Szkolenia i Wychowania OHP przygotowała liczne atrakcje na zakończenie międzynarodowej wymiany, w jakiej wzięła udział.

Od 5 do 12 sierpnia 2013 r. młodzież z Litwy i Polski uczestniczyła w wymianie zorganizowanej w ramach projektu *Wzajemne poznanie – wspólne budowanie*. Projekt, finansowany z Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży, realizowała Podlaska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w partnerstwie z domem kultury w litewskim Elektrenai. Dziesięciu podopiecznych z każdej z tych organizacji (uczestnicy z Polski to wychowankowie różnych podlaskich OHP), w wieku

od 15 do 20 lat, spędziło aktywny tydzień, którego celem było zbliżenie polskiej i litewskiej młodzieży, zainspirowanie do wspólnych działań i stworzenie przestrzeni do dyskusji na temat kultury i zwyczajów obu narodów.

Cel ten osiągnęto poprzez wspólne budowanie. Część uczestników uczyła się, jak zbudować kominek z grilem, tworząc go razem na terenie przylegającym do ośrodka. Inni przygotowywali wspólny taniec.

Młodzież brała też udział w licznych zabawach integracyjnych. Gra miejska w Białymstoku, wizyta w Muzeum Wsi, Muzeum ikon w Supraślu, czy Wyprawa do Świętej Wody przyczyniły się do integracji ze środowiskiem lokalnym, ale też przybliżyły uczestnikom kulturę i spo-

Obserwuję, że wymiana wpłynęła pozytywnie na naszą młodzież, która stała się bardziej otwarta i chętna do współpracy. Powtarzaliśmy: nieważne jak to zrobicie, ważne, że robicie to razem.

ALICJA JOKA, koordynatorka projektu

łeczność polską, co dawało okazję do rozmów o podobieństwach i różnicach między Polakami oraz Litwinami.

– Ta wymiana wpłynęła pozytywnie na naszą młodzież, która stała się bardziej otwarta i chętna do współpracy – stwierdziła koordynatorka projektu Alicja Joka.
– Powtarzam im: nieważne jak to zrobicie, ważne, że robicie to razem – dodała pani Alicja.

Uczestnicy wiele pracy włożyli w przygotowanie wieczorów kultury polskiej i litewskiej, pełnych muzyki, kulinariów i tańców typowych dla danego kraju. Mimo to, jak powiedział Mirosław Kaczyński, lider grupy polskiej: nie trzeba było ich do niczego namawiać, okazali się bardzo zmotywowani.

Jak wspominali organizatorzy, kwestie językowe nie stanowiły bariery, wprost przeciwnie, były wyzwaniem, w które uczestnicy chętnie się angażowali i któremu sprościli.

11 sierpnia był zwieńczeniem tygodnia współpracy, wspólnej zabawy i poznawania się. W imprezie kończącej wymianę wzięli udział także mieszkańcy Wasilkowa. Młodzież zaprezentowała wspólny taniec oraz kominek. Przedstawiono galerię zdjęć z przebiegu projektu, a goście mogli spróbować polskich i litewskich smaczków przygotowanych przez uczestników wymiany.

GRUNDTVIG ODKRYWA ŚWIAT MAŁO ZNANY

Integracja twórców z niepełnosprawnością intelektualną z artystami pełnosprawnymi poprzez przybliżenie oraz ożywienie starych tradycji i umiejętności przybrzeżnych to jedna z alternatywnych form edukacji dorosłych w ramach projektu Grundtviga *Adult learning for Coastal Heritage Revival and Exchange*.

Adult learning for COastal HERitage Revival and Exchange, w skrócie *CO Here*, to inicjatywa autorstwa Toomas Kokovkina z estońskiej organizacji MTÜ Arhipelaag zajmującej się kultywowaniem tradycji morskich w Estonii. Przedsięwzięcie to ma znaczenie wielowymiarowe. Przede wszystkim ma na celu poprawę edukacji nieformalnej w promowaniu aktywnego obywatelstwa. – Poprzez *CO Here* chcemy doskonalić metody edukacji

dorosłych, wzmocnić współpracę międzynarodową i stworzyć swego rodzaju sieć – powiedział Jarek Marciszewski z Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Gdańsku (PSOOU), polskiego partnera projektu. – Na jego podstawie chcemy opracować wspólne podejście metodologiczne dotyczące dialogu międzypokoleniowego, co w naszej ocenie będzie miało przełożenie na poprawę kontaktów, promowanie solidarności między pokoleniami i dowartościowywanie wyższych kompetencji i umiejętności życiowych. Jednocześnie poprzez wspieranie idei aktywnego obywatelstwa w Europie, wolontariatu oraz waloryzacji lokalnego dziedzictwa kulturowego nasz projekt ma ogromne znaczenie dla społeczności lokalnych – dodał.

Celem warsztatów, jak i całego festiwalu, jest promocja potencjału, możliwości i osiągnięć osób z niepełnosprawnością intelektualną pochodzących z różnych regionów Polski oraz z innych krajów Europy. Kilkuniedniowa praca warsztatowa miała za zadanie sprzyjać integracji, wspólnemu zrozumieniu i poznaniu świata osób pełno- i niepełnosprawnych.
JAREK MARCISZEWSKI, koordynator projektu

Toomas Kokovkin oprócz PSOUU do udziału w projekcie zaprosił kilka organizacji kulturalnych i społecznych, które zajmują się społeczeństwem obywatelskim i tradycjami morskimi. Partnerami działań projektowych są: Citizens in Action – grecka organizacja mająca na celu wspieranie i propagowanie idei aktywnego obywatelstwa poprzez nowe formy społecznego zaangażowania oraz Folklore Associazione Culturale – założona w 2008 r. przez Chiare Rescio i Waltera Stomeo we Włoszech organizacja zajmująca się kolekcjonowaniem legend.

podopieczni stowarzyszenia, czyli artyści z niepełnosprawnością intelektualną. Zajęcia zakończyły się koncertem oraz prezentacją prac w Teatrze Leśnym. Kolejne spotkania w ramach projektu *Adult learning for COastal HERitage Revival and Exchange* odbywać się będą między innymi w Turcji, Grecji, Estonii i we Włoszech. Zakończenie działań projektowych zaplanowano na lipiec 2014 r., kiedy to zostanie opublikowany e-book prezentujący wspólne doświadczenia z realizowanych przedsięwzięć w krajach partnerskich.

Polską odsłonę projektu stanowiły zorganizowane podczas Festiwalu *Świat Mało Znany* warsztaty plastyczno-muzyczne, których uczestnikami byli

Koncepcja:
ZESPÓŁ PROMOCJI I INFORMACJI FRSE

Redakcja i wybór zdjęć:
MALWINA GÓRECKA

Korekta:
AGNIESZKA PAWŁOWIEC

Skład i grafika:
JERZY PARAFIANOWICZ

FOTOREPORTAŻE W 2013 ROKU TWORZYLI DLA NAS:

Fotograf IREK DOROŻAŃSKI: Euro Calls

Fotograf KRZYSZTOF KUCZYK: Kosmiczny Comenius In Orbit with Europe, Nauka dookoła nas

Fotograf DANUTA MATLOCH: Lublin inspiruje studentów Erasmusa do nauki polskiego, Grundtvig odkrywa Świat mało znany, Build your English oraz Eko Senior

Fotograf TOMASZ MARKOWSKI: Work of Art, czyli e-learning dla muzealników, Poczuj muzykę i przełam bariery oraz Seniorzy za pan brat z social media czyli Web 5.0+

Fotograf KRZYSZTOF PACHOLAK: Szczecińskie regaty sposobem na promocję wolontariatu europejskiego, Święto Integracji Unii Europejskiej w Płocku, Wzajemne poznanie – wspólne budowanie

Reporterska KATARZYNA WELIK: Poczuj muzykę i przełam bariery, Euro Calls, Poczuj muzykę i przełam bariery, Work of Art, Seniorzy za pan brat z social media czyli Web 5.0+, Lublin inspiruje studentów Erasmusa do nauki polskiego, Kosmiczny Comenius – In Orbit with Europe, Święto Integracji Unii Europejskiej w Płocku

Reporterska AGATA POZMAŃSKA: Build your English, Wzajemne poznanie – wspólne budowanie

Reporterska ALEKSANDRA ZAJĄC: Eko Senior oraz Nauka dookoła nas

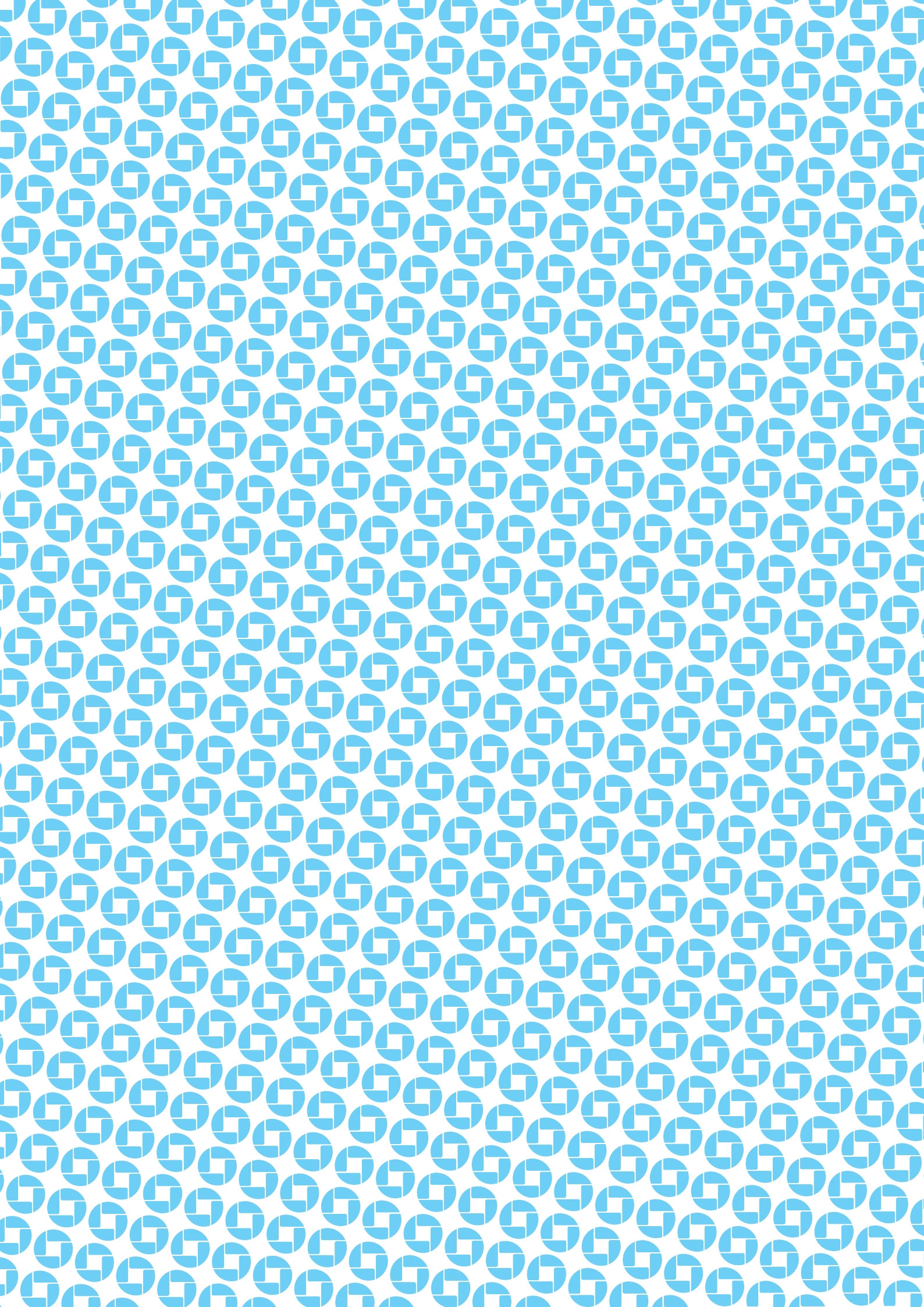
ISBN 978-83-64032-26-4

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
ul. Mokotowska 43,
00-551 Warszawa
Tel. +48 22 463 10 00
Fax +48 22 463 10 25; +48 22 463 10 26
e-mail: kontakt@frse.org.pl

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej.
„FRSE w obiektywie czyli fotoreportaże 2013” odzwierciedla jedynie stanowisko autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

FRSE

W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH:

filmy – Youtube
www.youtube.com/frsetv

publikacje – ISSUU
www.issuu.com/frse

społeczność – Facebook
www.facebook.com/frse.fb

zdjęcia – Flickr
www.flickr.com/photos/frse_pl

Pinterest
www.pinterest.com/frsepl

Prezi
www.prezi.com/user/FRSE

